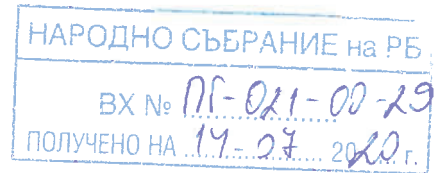

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Изм. № 188/13.07.2020

ДО
РУМЕН РАДЕВ
ПРЕЗИДЕНТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

МЕНДА СТОЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ГЕОРГИ ГЪОКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ
ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С
НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ
ОРГАНИЗАЦИИ И ЖАЛБИТЕ НА
ГРАЖДАНИТЕ

БОРИС ЯЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ
ЗА БОРБА С КОРУПЦИЯТА,

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И
ПАРЛАМЕНТАРНА ЕТИКА

ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУСДСМАН
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

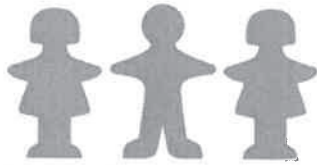
*Уважаеми г-н Радев,
Уважаема г-жо Караянчева,
Уважаеми г-н Борисов,
Уважаема г-жо Александрова,
Уважаема г-жо Стоянова,
Уважаеми г-н Гьоков,
Уважаеми г-н Ячев,
Уважаема г-жо Ковачева,
Уважаеми дами и господа народни представители,*

С настоящото писмо Ви изпращаме Становище на Национална мрежа за децата по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел със сигнатура № 054-01-60, внесен от Искрен Веселинов и група депутати.

Изразяваме силната си тревога по отношение на внесенния Законопроект, като считаме, че той противоречи както на Конституцията на Република България и националното законодателство, така и на правото на ЕС и демократичните принципи като цяло. Обръщаме внимание, че само от преди няколко дни е налице решение на Съда на ЕС срещу Унгария, според което сходен закон е обявен за осъществяващ непряка дискриминация и противоречащ на правото на Съюза.

Напомняме, че организацията на гражданското общество допринасят съществено за социалните дейности, образованието, здравеопазването, икономиката и редица други отрасли в България, включително и чрез привличането на дарителски и безвъзмездни средства от страната и чужбина. Наред с това, и към момента, те са законово задължени да се отчитат пред минимум четири институции.

Допълнително, предложението за въвеждане на задължение на деклариране на лично имущество от страна на членовете на управителните органи на гражданските организации е

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

крайно опасно и на практика подкопавашо дългогодишните усилия за изграждането на гражданско общество у нас. То категорично нарушава правото на личен живот и опазването на неговата неприкосновеност съгласно Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. Нещо повече, това предложение създава опасност от политически натиск върху гражданските организации.

Призоваваме **категорично да бъде отхвърлен предложеният Законопроект** като с това ще бъде потвърдено, че България е демократична държава, чиито закони не се използват за ограничаване на гражданските права и работата в обществена полза.

С уважение,

Георги Богданов
Изпълнителен директор
Национална мрежа за децата

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

СТАНОВИЩЕ

на Национална мрежа за децата

по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел със сигнатура № 054-01-60

Уважаеми народни представители,

От името на Национална мрежа за децата, изразяваме дълбоката си разтревоженост относно внесената на 01.07.2020 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел със сигнатура № 054-01-60 („Законопроект“), който считаме за противоречащ на Конституцията, стоящ в разрез с демократичните принципи и съдържащ дискриминационни разпоредби. С настоящото в качеството си на членска организация, обединяваща близо 150 други граждански организации, искаме да обърнем вниманието Ви на следните няколко предложения, чието евентуално приемане от Народното събрание, би имало изцяло неблагоприятен резултат върху гражданското общество и гражданите на България.

По-конкретно нашите коментари са фокусирани върху следните няколко разпоредби:

- I. **Създаване на чл. 40а в Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), съгласно който всяко юридическо лице с нестопанска цел в общественополезна дейност следва да декларира получено чуждестранно финансиране, надвишаващо 1000 лв., в специален за целта регистър:**

Считаме подобна разпоредба за противоречаща на конституционните разпоредби (конкретно чл. 44 от Конституцията относно свободата на сдружаване) и правото на Европейския съюз (нарушение на свободата на движение на капитали съгласно чл. 63 от Договора за функциониране на ЕС). По същество понастоящем юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза имат редица задължения по отношение на годишната си финансова отчетност. Това включва подаване на годишни данъчни декларации пред Националната агенция за приходите, отчетност пред Националния статистически институт, деклариране на всички заеми пред Българска народна банка, обявяване на годишен доклад за дейността и финансов отчет пред Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията към Министерство на правосъдието. Нещо повече, считано от 01.01.2018 г. неосъществяването на законовото задължение за обявяването на подобни отчети по партидата на лицето, водена към Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ, има за пряк резултат временното спиране на статута му на такова в обществена полза - достатъчна санкция, гарантираща спазването на публичността и прозрачността на финансовите постъпления на съответното юридическо лице.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Обръщаме внимание, че отчетността на юридическите лица с нестопанска цел е изцяло регулирана посредством регулярни отчети пред минимум четири държавни институции в лицето на Националната агенция по приходите, Националния статистически институт, Българска народна банка, Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ, както и посредством отчети към финансиращите организации, които имат специфична отчетност за всеки конкретен проект. Горееизброеното, от своя страна, създава съществена административна тежест за сектора, който освен функционирането в полза на обществото, следва да намира и източници на финансиране на тази своя дейност. Респективно, остава неясно каква е целта на създаването на един изцяло нов регистър, който да се води от Министерство на финансите, и към който да бъдат декларирани приходи от чуждестранен произход, надвишаващи 1000 лв. Нещо повече, в Законопроекта липсва обосновка на аргументите, налагащи предлаганата законодателна промяна и как последната ще повиши прозрачността на финансирането на ЮЛНЦ в обществена полза при условие, че последните вече са задължени на годишна база да публикуват не просто източниците си на чуждестранно, но и на всякакво финансиране, в това число и от стопанска дейност, и да декларират осъществената от тях дейност. Последното се явява достатъчно с оглед постигане на максимална прозрачност на нестопанския сектор и правещо напълно излишно създаването на отделните допълнителни регистри, като предложения, за чието създаване и функциониране, презюмираме, ще са необходими допълнителни финансови средства.

На последно, но не по значение място, считаме, че така формулирана предлаганата разпоредба и предвиждането на санкции в случай на неспазването ѝ налага дискриминационни и неоправдани ограничения върху чуждестранните дарения към гражданските организации в страната. Всичко това следва да бъде квалифицирано като нарушение на свободата на движение на капитали съгласно чл. 63 от Договора за функциониране на ЕС, явяваща се една от основите четири свободи, върху които се крепи съюза. Предвид това обръщаме внимание на Решението на Съда на Европейския съюз по дело C-78/18 срещу Унгария, съгласно което сходен закон, приет в Унгария и постановяващ декларативен режим от страна на сдружения и фондации, получаващи чуждестранно финансиране, е прогласен за осъществяващ непряка дискриминация. Споделяме изцяло съображенията, изложени в текста на Решението, като считаме, че същите са напълно приложим и по отношение на така предлаганото законоизменение и обосноваващи неговата недопустимост.

II. Предвиждането на държавен контрол върху юридическите лица с нестопанска цел в общественополезна дейност, получаващи чуждестранно финансиране, който да бъде възложен на държавната финансова инспекция:

Предвиждането на засилен държавен контрол върху получените чуждестранно финансиране ЮЛНЦ в обществена полза е изцяло необосновано и по същество съставлява необоснован

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

контрол на държавата над частноправните инициативи, явяващи се еманация на свободата на сдружаване на гражданите. Отново считаме, че подобна намеса е противоконституционна, противоречаща на правото на ЕС и изцяло лишена от практическо значение и смисъл. Считаме, че предвиждането на подобен контрол не отчита и действителната допълнителна административна тежест и финансови ресурси, които осъществяването му ще включва, макар Законопроектът формално да включва текст в тази насока. На тази основа и считаме, че предложенията следва да бъдат отхвърлени в тяхната цялост.

III. Въвеждането на задължение за деклариране от страна на председателите и ръководните органи на юридическите лица с нестопанска цел в общественополезна дейност, получаващи чуждестранно финансиране, аналогични на тези за заемането на висши публични длъжности:

Въвеждането на подобни задължения към ръководните органи на едно ЮЛНЦ в обществена полза намираме за крайно опасно и на практика подкопаващо дългогодишните усилия в насока изграждането на солидно гражданско общество в страната. Напротив, подобна разпоредба би имала за свой евентуален ефект отблъскването на физическите лица от това да заемат водещи постове в сдруженията и фондациите в страната поради необоснованата намеса на държавата в техния личен живот. Сходен извод може да бъде достигнат и при приложение на принципа на пропорционалността относно това до колко предвижданите средства обосновават преследваната цел. Предвид това считаме, че е налице ясно разминаване между двете в ущърб на защитата на правото на личен живот и опазването на неговата неприкосновеност съгласно Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В този контекст искаме да допълним становището си с факта, че приравняването на ръководните органи на едно ЮЛНЦ в обществена полза с тези на висши публични длъжности е изцяло необосновано, въвежда недопустимо смесване на публично-правни задължения с частно-правни правомощия, и няма как да бъде подкрепено поради явната му неправилност. Нещо повече, въвеждането на подобен контрол създава риск от политически репресии спрямо хора и организации, критични към вземащите решения в изпълнение на една от основните си роли на коректив на властта.

Наред с това, бихме искали да напомним, че гражданските организации допринасят съществено за развитието в редица сектори – социална подкрепа, здравеопазване, образование, правосъдие, култура, спорт, екология и околна среда и др., привличайки инвестиции и подпомагайки включително изпълнението на ангажиментите на самата държава към гражданите си. Само организациите, членове на Национална мрежа за децата подкрепят над 110 000 деца годишно, което са близо 10% от децата в България. В голямата си част тази работа се подкрепя и чрез дарения и безвъзмездно финансиране от страната и чужбина. Считаме, че наред с останалите нарушения, предложеният законопроект ще доведе до съществени щети във

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

всички тези области, лишавайки децата, родителите и гражданите като цяло от достъп до редица други техни права.

С оглед на това Ви призоваваме **категорично да отхвърлите внесенния законопроект.**

Национална мрежа за децата

13.07.2020

